

Not: Akaryakıt istasyonları ve kilometre tahdidi hakkında.

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : 71188846-622.02/4039197
Konu : Görüş (Kilometre tahdidi hakkında)

22/08/2022

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : ... tarihli ve ... sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınızda, İliniz, ... ilçesi, ... Mahallesi, ... m2 yüzölçümlü, ... nolu parsel üzerinde bulunan akaryakıt istasyonunun 22.09.2017 tarihinde ... Limited Şirketi tarafından faaliyetine devam etmek suretiyle satın alındığı, bahse konu işyerine ... İl Sağlık Müdürlüğüne 18.09.1981 tarih ve ... sayı numarası ile ikinci sınıf gayri sıhhi müessese ruhsatı verildiği, ekonomik nedenlerle uzun süredir akaryakıt istasyonu olarak kullanılmayan parselin tekrar akaryakıt satış istasyonu olarak kullanılmak istendiği, bu nedenle söz konusu ruhsatın ... Şirketi adına devir işleminin yapılmasının talep edildiği, ... nolu parsel 1/5000 ölçekli nazım imar planında ticaret+konut olarak planlanmış olup kendisinden önceki 495 metre mesafede ve kendisinden sonra 471 metre mesafede planlı ve ruhsatlı akaryakıt ve LPG otopark İstasyonlarının bulunduğu, bahse konu ... nolu parsel akaryakıt satış istasyonu ruhsatı verilebilmesi için 1/5000 ölçekli nazım imar planında ticaret+konut alanından çıkartılıp akaryakıt istasyonu olarak plan tadilatı yapılması gerektiği, ancak akaryakıt istasyonu olarak plan tadilatı yapılabilmesi için 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun 8 inci maddesinde ve Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğinin 45 inci maddesinde belirtilen mesafe şartlarını sağlamadığı belirtilmiş olup ... Valiliği İl Sağlık Müdürlüğü tarafından 18.09.1981 tarih ve ... sayılı ikinci sınıf gayri sıhhi müessese ruhsatının verilmiş olması kilometre tahdidi açısından herhangi bir muafiyet sağlayıp sağlamayacağı hususlarında Bakanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, 5393 sayılı Belediye Kanununun 80 inci maddesi “*Belediye sınırları ve mücavir alanları içinde, kara yolu ile yolcu taşıma hakkına sahip gerçek ve tüzel kişilerin şehirlerarası otobüs terminali kurmalarına ve işletmeleri ile her türlü akaryakıt ile sivilaştırılmış petrol gazı (LPG) ve sivilaştırılmış doğal gaz (LNG) istasyonlarına nazım imar ve uygulama imar plânına uygun olmak kaydıyla belediye tarafından izin verilebilir. Akaryakıt istasyonlarına izin verilmesi için nazım imar plânında akaryakıt istasyonu olarak gösterilmesi şarttır. Bu istasyonlara çalışma ruhsatı büyükşehirlerde büyükşehir belediyesi tarafından verilir.*” hükmünü içermektedir.

Diğer taraftan, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (6) ncı bendi “*Akaryakıt istasyonu: Dağıtıcı veya bunlarla tek elden satış sözleşmesi yapmış bayilerce ilgili mevzuata uygun (teknik, kalite ve güvenlik) olarak kurulup, bir veya farklı alt başlıktan birer akaryakıt dağıtıcısının tescilli markası altında faaliyette bulunan ve esas itibarıyla araçların akaryakıt, madeni yağ, otopark LPG, temizlik ve ihtiyarî olarak bakım ile kullanıcıların tüplü LPG hariç diğer asgarî ihtiyaçlarını karşılayacak imkânları sunan yerleri*” hükmü yer almakta olup 8 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “*(...) Akaryakıt ve LPG istasyonları arasındaki mesafeler, aynı yönde olmak üzere, şehirlerarası yollarda on kilometreden, şehir içi yollarda bir kilometreden az olmamak üzere Kurul tarafından çıkarılacak ve 1/1/2005 tarihinde yürürlüğe girecek yönetmelikle düzenlenir.*” hükmü gereğince hazırlanan ve 17/06/2004 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe

giren Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğinin 45 inci maddesinde; “İki akaryakıt ve/veya LPG istasyonu arasındaki mesafe, aynı yönde olmak üzere;

a) Şehirlerarası yollarda on,

b) Şehir içi yollarda bir,

Kilometreden az olamaz.” şeklinde düzenleme bulunmaktadır.

Öte yandan, Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (ö) bendi “Otogaz istasyonu: Dağıtıcı veya bunlarla tek elden satış sözleşmesi yapmış bayilerce ilgili mevzuata uygun (teknik, kalite ve güvenlik) olarak kurulup, dağıtıcının tescilli markası ve amblemi altında faaliyette bulunan ve esas itibariyle motorlu araçların otogaz LPG, madeni yağ, temizlik ve ihtiyari olarak bakım ile kullanıcılarının, tüplü LPG hariç, diğer asgari ihtiyaçlarını karşılayacak imkânları sunan akaryakıt istasyonu içinde veya müstakil olarak hizmet veren tesisler” hükmünü,

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 161 inci maddesinin birinci fıkrası “Vergiye tabi olmayı gerektiren muamelelerin tamamen durdurulması ve sona ermesi işi bırakmayı ifade eder.” hükmünü,

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi “Yetkili idare: Belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile kanunlarda münhasıran il özel idaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresini, büyükşehir belediyesi sınırları içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesini, bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe belediyesini, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeyi, organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini, endüstri bölgesi sınırları içinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını ve teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketi ile bölgede yer alan AR-GE ve tasarım faaliyetinde bulunan firmalar için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı il müdürlüklerini,” hükmünü,

5 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi “Özel yapı şeklini gerektiren sinema, tiyatro, düğün salonu, otel, hamam, sauna; ekmek fırını ile akaryakıt, sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz istasyonu için yapı kullanma izin belgesinin alınmış olması,” hükmünü,

6 ncı maddesinin birinci fıkrası “Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.” ve üçüncü fıkrası “İşyeri açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, işyerlerini bu Yönetmeliğe uygun olarak tanzim ettikten sonra Örnek 1 ve 2’de yer alan durumlarına uygun formu doldurarak yetkili idareye başvurur.” hükmünü,

8 inci maddesinin birinci fıkrası “Ruhsatta belirtilen faaliyet konusu, faaliyet alanı ve adresin değişmemesi kaydıyla iş yerinin devredilmesi halinde, devralan kişinin başvurusu üzerine dosyadaki bilgiler ve belgeler esas alınmak suretiyle yeni işletmeci adına tekrar ruhsat düzenlenir. Ancak devredilmek istenen iş yerinin fiziki durumu ve ruhsat dosyasındaki bilgilerin ve belgelerin işletmecinin kusuru sebebiyle faaliyet konusuyla ilgili bu Yönetmelik kapsamında karşılanması gereken mevzuat hükümlerine aykırı olması halinde, söz konusu aykırılıklar ve noksanlıklar giderilmeden yeni işletmeci adına ruhsat düzenlenemez.” hükmünü amirdir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 15/12/2016 tarihli ve 6664 sayılı kararının 2 nci maddesinde “Akaryakıt ve LPG istasyonları arasındaki asgari mesafe kısıtlamaları uygulamalarında,

İstasyonun üzerinde bulunduğu yol ismi veya yol kodu değil, yön esas dikkate alınır,

a) Şehirlerarası yolların üzerindeki akaryakıt ve LPG istasyonları arasında on kilometrelik mesafe aranır,

b) Şehir içi yolların üzerindeki akaryakıt ve LPG istasyonları arasında bir kilometrelik mesafe aranır,

c)Şehir içi yollar ile şehirlerarası yolların kesiştiği kesimlerde yer alan istasyonlar arasında en az bir kilometrelik mesafe bulunur,

d)Şehir içi yollar ile şehirlerarası yollar yukarıda açıklanan hususlar dikkate alınarak birbirlerinden ayrı olarak değerlendirilir.” ifadesi,

Söz konusu Kurul kararının 3 üncü maddesinde “Akaryakıt ve LPG istasyonları arasındaki asgari mesafe ölçümlerinde iki yapı arasındaki mesafe dikkate alınır.” ifadesi bulunmaktadır.

Yine Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 12/07/2018 tarihli ve 7956 sayılı kararı ile 31/5/2011 tarihli ve 3242/2 sayılı Petrol Piyasasında Lisans Başvurusu Açıklamalarına İlişkin Kurul Kararının 14 üncü maddesinin yedinci fıkrası “Önceden bayilik lisansı verilmiş akaryakıt istasyonları için yapılacak lisans başvurularında, daha önce ilgili mevzuata aykırı olarak lisans başvurusu yaptığı anlaşılarak lisansı sona erdirilen yerler hariç, Asgari Mesafe Tespit Tutanağı aranmaz.” şeklinde değiştirilmiş ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan alınan 21.12.2018 tarihli ve 61017 sayılı yazıda söz konusu kurul Kurul Kararının 14 üncü maddesinin yedinci fıkrasında yer alan “önceden” ifadesinin belirli bir tarihe atıf yapmadığı, değerlendirmelerde mevcut başvurunun yapıldığı tarihten öncesinin referans alındığı bildirilmiştir.

Öte yandan, EPDK Petrol Piyasası Daire Başkanlığının 21.12.2018 tarihli ve E.61017 sayılı yazılarında “1/05/2011 tarihli ve 3242/2 sayılı Kurul Kararının 14 üncü maddesinin yedinci fıkrasına ilişkin değerlendirmeler, mevzuatın ilgili diğer hükümleri de göz önünde bulundurularak yapıldığından dolayı lisans özelinde, iptal/sonlandırma sebebine bağlı olarak yapılabilmektedir. Belediyenin bahsi geçen yazısında, lisanslandırma sürecine ilişkin bir sorunun belediyeye yöneltildiği ve aracılığınızla buna ilişkin bilginin tarafımızdan talep edildiği anlaşılmaktadır. Akaryakıt ve LPG bayilik lisanslarına ilişkin işlemler Kurumumuzca yürütülmekte olup yapılan işlemlere ilişkin mevzuatın yorumlanması durum özelinde yine Kurumumuz tarafından yapılabilmektedir. Söz konusu bilgi talebinin doğrudan tarafımıza iletilmesi durumunda münferiden bayilik lisansına ilişkin yürütülen işlemler de tarafımızca tespit edilebilecek ve durum özelinde değerlendirme yapılabilecektir.

Ayrıca, söz konusu hükümde yer alan "önceden" ifadesi belirli bir tarihe atıf yapmamakta olup hükme ilişkin değerlendirmelerde mevcut başvurunun yapıldığı tarihten öncesi referans alınmaktadır.” denilmektedir.

Yukarıda belirtilen hükümler ve açıklamalar çerçevesinde;

- Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak ruhsat alınmadan işyeri açılıp çalıştırılmayacağı, işyerinin devredilmesi halinde devralan kişi adına dosyadaki bilgi ve belgelerin esas alınması suretiyle tekrar ruhsat düzenlenmesi gerektiği, diğer taraftan yetkili idarelerce yapılacak denetimlerde vergi kaydının silindiği veya faaliyetinin tamamen durdurularak sona erdirildiği tespit edilen iş yerlerinin işi bıraktığı kabul edilerek işyeri açma ve çalışma ruhsatının iptal edilmesi gerektiği,

- İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik yürürlüğe girmeden önce faaliyete başladığı dönemde yürürlükte bulunan mevzuat dâhilinde yetkili idare tarafından ruhsatlandırılan akaryakıt istasyonlarının müktesep hak kapsamında yeniden ruhsatlandırılmamasının esas olduğu, ancak Yönetmelik yürürlüğe girdikten sonraki bir tarihte intibak, güncelleme, yenileme vb. istisnai durumlar hariç yeni veya yeniden ruhsatlandırılacak yerler için faaliyet konusu itibarıyla bu Yönetmeliğe ve bu Yönetmelik uyarınca esas alınması gereken diğer mevzuata uygunluk şartı aranacağı,

- Öte yandan kilometre tahdidi uygulamasının kaynağını 5015 sayılı Kanundan alan, esasında akaryakıt istasyonlarına verilecek satış lisansı belgesinin verilmesi amacıyla aranan şartlardan birisi olduğu ve kilometre tahdidinde sorumluluğun EPDK'ya verildiği, bu kapsamda

İlgili Kanunda veya Kanun uyarınca çıkarılan Yönetmelikte de iki akaryakıt ve/veya LPG istasyonu arasındaki mesafenin şehir içi yollarda bir ve şehirlerarası yollarda on kilometreden az olmayacak şekilde belirlenmesi yönünde düzenleme yapıldığı, ayrıca önceden bayilik lisansı verilmiş akaryakıt istasyonları için yapılacak lisans başvurularında, daha önce ilgili mevzuata aykırı olarak lisans başvurusu yaptığı anlaşılacak lisansı sona erdirilen yerler hariç, asgari mesafe tespit tutanağı aranmayacağı,

- Sonuç olarak, faaliyeti tamamen durdurularak sona erdirildiği tespit edilen mezkûr akaryakıt istasyonunun işi bırakması nedeniyle ... Valiliği İl Sağlık Müdürlüğü tarafından düzenlenen ruhsatın geçerliliğini yitirip yitirmediğinin ilgili Müdürlükçe tespit edilmesi gerektiği, ruhsatın geçerliliğinin yitirildiğinin tespit edilmesi durumunda belirtilen yerin faaliyet konusu itibarıyla bu Yönetmeliğe ve bu Yönetmelik uyarınca esas alınması gereken diğer mevzuata uygun olması şartıyla yeniden ruhsat düzenlenmesi gerektiği, bununla beraber lisansın hangi gerekçeyle iptal edildiği asgari mesafe tespit tutanağının gerekliliğini doğrudan etkilediğinden lisansı sona erdirilen yerle ilgili Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuna başvuruda bulunularak asgari mesafe tespit tutanağının gerekli olup olmadığı hususunda iş yeri bazında bilgi alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür